

10 shay oo aad samayn karto si aad u ilaaliso harooyinka, webiyada, iyo durdurrada Minnesota

Wadooyinkaagu waxay ku gaynayaan harooyinkeena
iyo webiyadeena

Dhammaanteen waxaan door ku leenahay horumarinta tayada biyaha ee Minnesota

Wax dhib ah malaha halka aad ku nooshahay, doorashooyinkeena waa kuwo awood leh sababtoo ah biyuhu way socdaan. Dhibcaha roobka ee ku soo dhaca dariiqyadayada waxay galaan biya-mareennada, kuwaas oo si toos ah ugu shubma harooyinka, dooxooyinka, webiyada, iyo dhulalka qoyan. Dhibcaha roobka ayaa soo qaada kiimikooyinka, wasakh, iyo qashinka ay kula soo kulmaan wadada inta ay qulqulayaan. Meel kasta oo uu maro dhibcaha roobka ayaa ah fursad lagu hagaajinayo tayada biyahayaga.

10-ka ficil ee ku qoran buug-yarahan ayaa si weyn u caawin kara biyaheena. Ku samee dhawr ka mid ah falalkan gurigaaga oo la wadaag dadka kale. Waxa kale oo aad ka raadsan kartaa fursadaha tabaruca magaaladaada, ururkaaga biyaha, ama degmadaada si aad saamayn weyn ugu yeelato tayada biyaha ee bulshadaada.

Doorasho kasta oo wanaagsan iyo ficil kasta oo wanaagsan ayaa ka dhigaya marin-biyoodkeena, guryaha duurjoogteena, iyo biyaha quruxda badan halkaas oo annagoo reer Minnesota ahaan aan ku nasanno oo aan ku raaxaysanno, xitaa si ka sii wanaagsan.

1

Cusbo yar

Majarafad mari aagga marka hore oo isku day inaad isticmaasho cusbo yar intii suurtoagal ah.

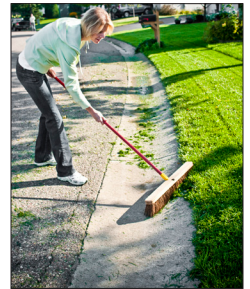
Haddii ay jiraan wax milix ah oo dheeraad ah, xaaq oo ha u ogolaanin inay faafiso. Xusuusnow, hal qaado oo milix ah ayaa si joogto ah u wasakhayn karta shan gallon oo biyo cusub ah. Majarafad mari barafka marka hore, u isticmaal cusbada kaliya balastarka barafka, isticmaal cusbo yar intii suurtoagal ah, oo xaaq cusbada soo hadha marka nbarafku dhalaalo. Xusuusnow: Cusbo ka badan ma fiicna, iyadoo sodium chloride, oo ah dhalaaliyaha ugu caansan, wuxuuna shaqada joojiyaa wixii ka hooseeyo 15°F

2

Ka qaad wadada cawska iyo caleemaha soo daatay

Xaaq, fargeeto mari, dhirta u isticmaal ama bacrimin.

Biyaha duufaantu waxay qaadaan caleemaha iyo cawska ka soo daata waddooyinka oo gala harooyinka iyo durdurrada, halkaas oo nafaqooyinkoodu ay keenaan ubaxyo algae ah. U isticmaal nafaqooyinkan faa'iidadaada. Waxaad ku faafin kartaa dhulka si aad uga joojiso haramaha inay koraan (mulch), ama waxaad u rogi kartaa bacrimiye si aad uga caawiso dhirtaada inay si fiican u koraan (bacrimiye) Tani waxay ilaalinaysaa tayada biyaha - waxayna dhaqaalaysaa lacag!

3

Iska tuur kiimikooyinka

Kiimikooyinka cawska iyo beerta waxay dhaawici karaan bacrimiyayaasha waxayna raacin karta biyaha wadada ka qulqula waxayna ku shubmi karaan harooyinka iyo durdurrada u dhow.

Gacan ka gayso in cawska iyo jardiinooyinka inay u koraan si leh xoog iyo caafimaad Gacanta ku jar haramaha ama u isticmaal daawaynta la beegsanaya haramaha Haddii aad ku qabto wax dhibaato ah haramaha ama cayayaanka, kala tasho websaydka University of Minnesota Extension wixii talo ah. Samee baarista ciidda ka hor intaadan codsan bacriminta. Haddii aad dalbato bacriminta, ka xaaq inta xad-dhaafka ah wadada. Xusuusnow, baahida daawaynta kiimikaad waa ikhtiyaarka ugu dambeeya.

4

Jar cawska markuu dheeraado

Jar cawskaada markuu gaaro dheerarka 3 inji.

Cawska in yar oo aad ilaaliso waxa ay ka caawisaa xididada in ay si qoto dheer ugu koraan ciidda, waxa ay xakamaysaa haramaha, una baahdaan waraabin yar. Haddii aad waraabiso, subaxdii oo hubi in rusheeynta ay bartilmaameedsanayaan cawska iyo dhirta.

5

Qaad saxarada

Qaad markuu xayawaanka saxarooda.

Marka saxarada xayawaanka laga tago, biyaha roobka ayaa ku dhaqa harooyinka iyo durdurrada. Saxada xayawaanku wuxuu ka kooban yahay bakteeriyada, sida E. Coli, oo cudur u keeni kara dadka, xayawaanada rabaayada, iyo duurjoogta. Saxarada xayawaanku waxa kale oo uu ka kooban yahay nafaqooyin keena caawiya bixida algae wax burburiya harooyinka iyo durdurrada.

6

Qaado mas'uuliyadda qulqulka biyaha

Biyaha-mareennada ka ilaali caleemaha, cawska soo daata, iyo qashinka.

Biyaha soo galaya biya-mareenka waxaa si toos ah loogu qaadaa meesha ugu dhow iyagoo wata caleemaha, cawska, ciidda, qashinka iyo wax kasta oo ay ka soo qaadaan jidka. Tani waxay xireysaa kaabayaasha biya-mareennada, waxay waxayna qayb ka noqotaa fatahaadda waddooyinka, waxay waxyeleysaa duurjoogta, waxayna wasakhaysaa biyaheena. Ha iloobin, roobka oo kaliya waa inuu gudbaa! Wax badan ka ogoow kana hel agabyada barta www.adopt-a-drain.org.

7

Hoorso biyaha roobka

Ururi biyaha roobka oo sifee si ay u buuxiyaan biyaha dhulka hoostiisa.

Abuur beer roob!

waxay soo ururisaa biyaha roobka, waxay u nuugtaa ciidda, waxayna nadiifisaa nafaqooyinka dheeraadka ah iyo wasakhda. Bacrimayayaasha sidoo kale waxay heli karaan faa'iidooyin. Waxa kale oo aad u samaysan kartaa foosto roobeed, kaas oo ay ku ururi doonaa biyaha roobka ee kasoo daato saqafka gurigaaga ama garaashkaada si aad ugu isticmaasho beertaada. Ama waxaad dib ugu hagaajin kartaa majaroorka si ay biyuhu u galaan daaradaada halkii aad ku siideyn lahayd wadada.

9

Ka dhig wadada mid dabiici ah

U dooro waday ay biyaha mari karaan goobaha socodka, barxadaha, iyo jidadka gaarka loo leeyahay.

Dhagaxyada la dhigo wadada iyo daldaloolada wadada ayaa biyaha u oggolaanaya in ay ku qoolaan dhulka, iyaga oo dib u buuxinaya biyaha dhulka hoostiisa ah kana ilaalinaya ku qulqulka waddada. Marka xigta ee aad hesho mashruuc wada dhisida, booqo websaydkeena si aad u sahamiso fursadahaaga.

10

Ilaali biyaha

Iska yaree isticmaalka biyaha.

Waraabi cawskaada kaliya marka loo baahdo xilliyada abaarta. Biyaha qiyaastii hal inji todobaadkii (oo ay ku jiraan roobabka da'a). Biyaha ku shub subaxda hore si ay u yareeyaan uumiga. Biyaha ku kaydi adiga oo isticmaalaya xaaqinka halkii aad ka isticmaali lahayd tuubo si aad u nadiifiso waddooyinka gawaarida iyo meelaha dadka lugeeyaan. Ku rakib qalabka WaterSense gudaha iyo dibadda oo si joogto ah u ilaali.

8

Cawska ku beddel dhirta deegaanka ka baxda

Ballan qaad in aad beeri doonto bacrimiye oo aan ilaalino biyaheena.

Ku beddelo qaar ka mid ah dhirta deegaanka ka baxa ama dooro wax beddela cawska, kaas oo u baahan jarid iyo waraabin yar. Dhirta deegaanka ka baxa ee siiya hoy bacrimiyayaasha, waa kuwo u adkaysta abaarta, xididooda qoto dheerna waxay keenaan roobka biyaheena dhulka. Jarista yar waxay sidoo kale wanaajisaa tayada hawada. Hubi inaad eegto xeerarka deegaanka ee waajibaadka dayactirka.

Hennepin County
Environment and Energy

environment@hennepin.us
612-348-3777

34-406-0550-19 Somali

WMWA
WEST METRO WATER ALLIANCE
www.westmetrowateralliance.org

